

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

Ured za publikacije

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2017. GODINU: SAŽETAK

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Fotografije: naslovnica: istockphoto/bowie15; stranice 4. i 6.: EIOPA/Martin Joppen.

Print	ISBN 978-92-9473-062-6		doi:10.2854/68789	EI-AD-18-001-HR-C
PDF	ISBN 978-92-9473-091-6	ISSN 2529-5799	doi:10.2854/016283	EI-AD-18-001-HR-N

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2019.

© EIOPA, 2019.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EIOPA-e dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

KONTAKT S EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara Europe Direct. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

TRAŽENJE INFORMACIJA O EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://publications.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi Europe Direct ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podaci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
ZA 2017. GODINU: SAŽETAK**

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
UVOD	3
PREDGOVOR	4
UVODNA RIJEČ IZVRŠNOG DIREKTORA	6
IZVRŠNI SAŽETAK	8
Zaštita potrošača	8
Konvergencija nadzora i unaprjeđenje funkcioniranja internoga tržišta	8
Financijska stabilnost	9
ORGANIZACIJSKA SHEMA ZA 2017.	10

UVOD

Osiguranje igra važnu ulogu u društvu. Kada dobro funkcionira, njime se preuzimaju rizici i ono doprinosi gospodarskom rastu i financijskoj stabilnosti, što u konačnici donosi veću financijsku sigurnost za javnost. S imovinom vrijednom približno dvije trećine bruto domaćeg proizvoda (BDP) EU-a (70 % u 2017.)¹, sektor osiguranja EU-a čini značajan dio financijskog sektora, a s obvezama koje obuhvaćaju jednu trećinu prihoda kućanstava Europe, potrošači ovise o aspektima sektora osiguranja u pogledu svojeg budućeg prihoda. Jednako tako, strukovna mirovinska osiguranja ključna su u osiguravanju zaštite starijih ljudi od rizika siromaštva nakon umirovljenja. S imovinom vrijednom približno 24 % BDP-a EU-a², no i većom u nekim državama, imovina mirovinskih fondova ubrzano raste i sve više predstavlja izvor ulaganja za financijska tržišta.

EIOPA je osnovana u siječnju 2011. kao rezultat reformi strukture nadzora u financijskom sektoru EU-a. EIOPA je neovisno savjetodavno tijelo Europske unije za Europski parlament, Vijeće Europske unije i Europsku komisiju. Njezine su temeljne odgovornosti potpora stabilnosti financijskog sustava, osiguravanje transparentnosti tržišta i financijskih proizvoda, kao i zaštita ugovaratelja osiguranja, članova i korisnika mirovinskih programa.

Misija EIOPA-e jest zaštita javnog interesa, doprinošenjem kratkoročnoj, srednjoročnoj i dugoročnoj stabilnosti i učinkovitosti financijskog sustava u korist gospodarstva Unije, njezinih građana i poduzeća. Navedena se misija ostvaruje promicanjem stabilnog regulatornog okvira i dosljednih praksi u području nadzora kako bi se zaštitila prava ugovaratelja polica osiguranja, članova i korisnika mirovinskih programa te doprinijelo povjerenju javnosti u sektore osiguranja i strukovnog mirovinskog osiguranja EU-a.

EIOPA je jedno od triju europskih nadzornih tijela koja čine važan element europskog sustava financijskih nadzornih tijela (ESFS), integrirane mreže nacionalnih i europskih nadzornih tijela koja pruža potrebne veze između makrobonitetne i mikrobonitetne razine, pri čemu svakodnevni nadzor ostaje na nacionalnoj razini.

¹ Izvor: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

² Izvor: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

GABRIEL BERNARDINO
Predsjednik

PREDGOVOR

Godina 2017. označila je deset godina od početka financijske krize. EIOPA je od svojeg osnivanja 2011. doprinijela razvoju europskih jedinstvenih pravila za osiguranje i mirovine u području boniteta i poslovanja. Provedba novih europskih regulatornih okvira dovela je do postupne promjene strateškog prioriteta EIOPA-e iz regulacije u nadzor. Ciljevi naših aktivnosti u 2017. bili su jačanje nadzorne konvergencije, poboljšanje zaštite potrošača i održavanje financijske stabilnosti.

U okviru naše misije da razvijemo zajedničku kulturu nadzora ostvarili smo značajan cilj suradnjom s nacionalnim nadzornim tijelima koja je dovela do određivanja ključnih karakteristika učinkovitoga i visokokvalitetnoga nadzora koji će podupirati tu kulturu. Razvoj paneuropskoga pristupa nadzoru temelj je našeg rada od osnivanja 2011. te ćemo u nadolazećim godinama nastaviti podržavati nacionalna nadzorna tijela u povećavanju kapaciteta za provedbu nadzora visoke kvalitete.

U kontekstu jedinstvenoga europskoga tržišta, nadzor je u velikoj mjeri europski problem jer osiguravajuće kuće posluju u inozemstvu u okviru režima slobode pružanja usluga. Radi rješavanja uočenih nedostataka u nadzoru prekograničnog poslovanja, 2017. smo uspostavili platforme koje olakšavaju suradnju nacionalnih nadzornih tijela te omogućuju pravovremeno prepoznavanje i procjenu rizika. Te su platforme primjer dodatne vrijednosti koju paneuropska perspektiva Tijela donosi u nacionalni nadzor te pomažu razviti povjerenje na internom tržištu i poboljšati cjelokupno funkcioniranje nadzornoga sustava.

Ove smo godine ostvarili još jedan značajan cilj promicanja dosljednog pristupa za zaštitu potrošača uz pružanje savjeta Europskoj komisiji u vezi s Direktivom o distribuciji osiguranja koja pokriva pitanja kao što su sukobi interesa u prodajnim praksama i tehnički standardi za informacijski dokument osiguravajućih proizvoda.

Godine 2017. dovršili smo prvi dio pregleda sustava Solventnosti II koji se temelji na iskustvu u jednogodišnjoj provedbi te smo savjetovali Europsku komisiju da primijeni pojednostavljene izračune standardne formule za potrebni solventni kapital. U okviru našega rada u području financijske stabilnosti objavili smo mišljenje upućeno europskim institucijama u kojem pozivamo na minimalno usklađivanje okvira za oporavak i sanaciju za sektor osiguranja, kao i na provedbu testova otpornosti na stres diljem Europe za sektor strukovnih mirovina.

Dobar je nadzornik napredan, proaktivan i djeluje preventivno. Za EIOPA-u to znači da treba biti u tijeku s aktualnim političkim i gospodarskim previranjima i spreman za djelovanje prema potrebi. Stoga posebnu pažnju obraćamo pitanjima povezanim s digitalizacijom i platformom InsurTech, kao i održivim financijama. I dalje ćemo pažljivo pratiti probleme povezane s odlukom Ujedinjene Kraljevine o izlasku iz Europske unije tako da se to ne odrazi na uslugu ni na potrošače.

Nastavit ćemo podržavati aktivnosti Europske komisije u vezi s europskim planom za financijske usluge, uključujući uniju tržišta kapitala (CMU). Konkretno, veselimo se daljnjem razvoju u pogledu paneuropskoga osobnoga mirovinskoga proizvoda (PEEPP) koji europskim građanima može ponuditi potpuno novi okvir uštede za mirovinu. Spremni smo za preuzimanje novih zadataka u vezi s navedenim, kao i zadataka povezanih s pregledom europskih nadzornih tijela. To nam omogućuje da još veću pažnju posvetimo konvergenciji nadzora.

Bez bliske suradnje s nacionalnim nadležnim tijelima, europskim nadzornim tijelima, europskim institucijama i drugim dionicima ne bismo uspjeli postići cilj. Želim zahvaliti svima njima, kao i članovima odbora nadzornika i upravnog odbora na konstruktivnom sudjelovanju i podršci tijekom prošle godine.

Prije deset godina vidjeli smo kakve je štetne učinke slaba regulacija gospodarstva imala na živote ljudi. Za održivu dugoročnu investiciju i gospodarski rast treba nam stabilan i snažan mirovinski i osiguravajući sektor koji na odgovarajući način ocjenjuje rizike, primjenjuje učinkovite strategije za upravljanje rizikom i pošteno postupaju prema ugovarateljima osiguranja, članovima i korisnicima osiguranja. Naš je zadatak osigurati da svi zajedno iskoristimo prednosti regulatornih reformi nakon krize tako da osiguramo visokokvalitetan i dosljedan nadzor diljem Europske unije. I dalje ćemo biti predani tom cilju.

FAUSTO PARENTE
Izvršni direktor

UVODNA RIJEČ IZVRŠNOG DIREKTORA

EIOPA je u 2017. kao organizacija nastavila učinkovito upotrebljavati svoje resurse i izvršavati mandat prema najvišim standardima.

Kvalitetno izvršenje rezultat je dobre pripreme, ali i toga što je EIOPA kao i prethodnih godina izvršavala svoje zadatke na temelju programa rada koji je sastavljen temeljitim planiranjem. Uzimajući u obzir dugoročno planiranje zadataka i resursa EIOPA je u 2017. provela mjere za dodatno poboljšavanje aktivnosti planiranja i određivanja prioriteta, uključujući u vezi s upravljanjem promjenama i rizikom.

EIOPA se nastavila prilagođavati novoj organizacijskoj strukturi koja je uvedena krajem 2016. U tom su kontekstu osnovani Odjel za nadzorne procese i Odjel za konvergenciju nadzora i nadgledanje radi boljeg praćenja napretka u radu EIOPA-e i usmjerenosti na zadatke koji su više povezani s nadzorom.

U vezi s razvojem nadzornih zadataka, EIOPA je poduzela značajne mjere za razvoj okvira kompetencija. Razvoj kapaciteta našeg osoblja i dalje je prioritet. U veljači 2017. uvedene su nadzorne kompetencije EIOPA-e. Pri postavljanju okvira za kompetencije za različite funkcije, EIOPA ima bolje mogućnosti za razvoj vlastitog osoblja koje ispunjava potrebe organizacije koje se stalno mijenjaju. EIOPA će i dalje razvijati različite okvire za različite skupine osoblja, uključujući one za kompetencije za vodstvo, kao i pružati osoblju prilike za dodatno učenje i razvoj.

Trajni cilj EIOPA-e jest postati učinkovitija organizacija. Ako je to moguće, EIOPA više voli usvajati sustave i procese koji su već u upotrebi u Europskoj komisiji ili drugim agencijama EU-a nego smišljati vlastita rješenja. EIOPA je 2017. poduzela pripremne mjere za usvajanje postojećih e-rješenja za nabavu i ljudske resurse. Nadalje, EIOPA je počela koristiti usluge Komisije za razvoj mrežnih stranica i udomljavanje (hosting).

Dodatni projekt koji osoblju omogućuje učinkovitiji rad uvod je novoga sustava za upravljanje dokumentom. Taj je sustav poboljšao usklađenost, kao i suradnju osoblja.

U pogledu upravljanja resursima, djelatnosti EIOPA-e potpuno su usklađene s uredbama EU-a te se radi na otvoren i transparentan način. Operativni proračun Tijela za 2017. iznosio je 24 milijuna eura, a do kraja godine EIOPA je ostvarila stopu izvršenja od 99,79 % za obaveze.

EIOPA je odgovorna za svoj temeljni rad, kao i za upravljanje resursima. U tom smislu, EIOPA održava konstruktivan i otvoren dijalog s dionicima te je uvijek spremna za angažiranje radi stalnog napretka.

U budućnosti će EIOPA i dalje biti usmjerena na četiri strateška cilja iz programa rada te će biti pripremljena za prilagođavanje promjenama iz vanjskog okruženja: stalni pregled tri europska nadzorna tijela ili zakonodavna inicijativa paneuropskoga osobnoga mirovinskoga proizvoda (PEPP) može dovesti do stvaranja novih zadataka. Odluka Ujedinjene Kraljevine o napuštanju Europske unije može utjecati na stvaranje novih prioriteta.

U konačnici, moram zahvaliti osoblju EIOPA-e, osoblju upravnog odbora i nadzornog odbora na njihovoj predanosti i marljivom radu tijekom cijele godine. Govorim u ime tih kolega kad kažem da smo ponosni što radimo za Europu te smo ponosni na svoj rad koji omogućuje ljudima koji posluju u Europi da iskoriste prednosti sigurnih financijskih institucija i sustava.

IZVRŠNI SAŽETAK

ZAŠTITA POTROŠAČA

Radi bolje zaštite potrošača EIOPA doprinosi pametnom regulatornom okviru promicanjem transparentnosti, jednostavnosti i poštenja. Godine 2017. EIOPA je dala tehničke savjete o mogućim delegiranim aktima u vezi s Direktivom o distribuciji osiguranja u kojoj su navedene prodajne prakse za izravne prodavatelje i posrednike, kao i odgovarajući savjeti za potrošače. EIOPA je dovršila i nacrt kojim se provode tehnički standardi za informacije o osiguravajućim proizvodima i koji sadrži standardizirani format s osnovnim podacima o osiguravajućim proizvodima na jasan, sažet i pristupačan način. Da bi smanjila rizike od neprimjerene prodaje, EIOPA je izdala smjernice o „execution-only“ prodaji investicijskih proizvoda osiguranja (IBIP) koje se odnose na slučajeve u kojima distributeri osiguranja ne pružaju savjete niti provjeravaju znanje klijenta o proizvodu ili povezanim rizicima.

EIOPA ima i proaktivnu ulogu u prepoznavanju i rješavanju rizika od nastanka štete za potrošača. Tematskim pregledom novčanih poticaja i primitaka utvrđeni su mogući sukobi interesa koji proizlaze iz prodaje kompleta osiguravajućih proizvoda na temelju novčanih poticaja i primitaka koje plaćaju upravitelji imovine.

U izvješću o potrošačkim trendovima EIOPA-e istaknuto je značajno povećanje pritužbi potrošača u sektoru osiguranja. Digitalizacija povezana s tehnološkim inovacijama u sektoru osiguranja i mirovina također je spomenuta u izvješću kao tema od strateške važnosti za sektor osiguranja koju će EIOPA i dalje pažljivo pratiti.

KONVERGENCIJA NADZORA I UNAPRJEĐENJE FUNKCIONIRANJA INTERNOGA TRŽIŠTA

Napori koje Tijelo poduzima za ostvarenje nadzorne konvergencije i poboljšanje funkcioniranja internoga tržišta podijeljeni su na osiguravanje razumnoga i razboritoga regulatornoga okvira, uspostavljanje okvira izvješćivanja i uvođenje konvergencije u dosljedan nadzor visoke kvalitete. U kontekstu mandata EIOPA-e za doprinos dosljednoj primjeni propisa, prioritet za 2017. bila je evaluacija i pregled uredbe Solventnost II na temelju jednogodišnje provedbe. Prvi skup savjeta EIOPA-e obuhvaća ključne aspekte standardne formule radi smanjenja njezine složenosti istovremeno održavajući nadzorni sustav koji je razmjernan, tehnički napredan, osjetljiv na rizike i dosljedan.

Svakodnevni nadzor zadatak je nacionalnih nadležnih tijela, dok EIOPA vodi nadzornu konvergenciju i pruža podršku za dosljednu i konvergentnu primjenu zakona Europske unije. Važni alati uključeni u pružanje prilagođene podrške i povratnih informacija o dosljednoj primjeni Solventnosti II. EIOPA je 2017. sudjelovala u pregledu bilance stanja osiguranja i imovine mirovinskih fondova u bugarskom sektoru za osiguranje i mirovinu pružajući usluge koordinacije i tehničke stručnosti.

Tijelo doprinosi pojačavanju nadzora prekograničnih grupa. Tijekom 2017. taj je nadzor poboljšan pomoću novoga alata, odnosno platformi za prekogranični nadzor. EIOPA je uspostavila platforme kao reakciju na utvrđene rizike u prekograničnom poslovanju. One osiguravaju bolju i pravovremenu suradnju osiguravajućih nadzornih tijela. To omogućuje brže prepoznavanje i procjenu rizika na tržištu, kao i sklapanje sporazuma o potrebi za nadzornim

aktivnostima i intervencijama. EIOPA također aktivno sudjeluje u sastancima kolegija nadzornika koji nadziru prekogranične osiguravajuće grupe. Tijelo je doprinijelo tako da je omogućilo jasan temelj za praktičnu i operativnu suradnju kolegija. Taj je napor bio pojačan u 2017. pregledom strategije kolegija EIOPA-e radi većeg iskorištavanja prednosti kolektivnog napora nacionalnih nadležnih tijela i EIOPA-e.

Uspostavljanje i odobrenje internog modela slijedi pristup temeljen na načelima uz brojne zahtjeve za statističku kvalitetu, procese i ugradnju mogućnosti u upravljanje rizikom. Taj pristup poduzeća u razvoju trebaju primjenjivati ovisno o pojedinačnom profilu rizičnosti i upotrebi modela. Nacionalna nadležna tijela trebaju ga ocijeniti tijekom odobrenja i trajnog nadzora. EIOPA pruža dragocjenu podršku za postupanje s rizikom od nedosljednosti između nadzornih praksi i utvrđivanje poduzeća koja imaju lošiju kvalitetu modeliranja u usporedbi s onom sličnih poduzeća. EIOPA je pomoću dostupnih alata 2017. pokrenula projekt za rješavanje ozbiljnih nedosljednosti u dinamičnoj prilagodbi za volatilitet (DVA). Projekt je pokazao da bi upotreba različitih pristupa u modeliranju DVA-a moglo dovesti do značajnih razlika u ishodima, što bi moglo potpuno promijeniti pravila igre. U projektu o modeliranju rizika države u internim modelima zaključeno je da je primjena različitih pristupa opravdana, ali primijećene su značajne razlike u kalibraciji modela koje trenutačno prate nacionalna nadležna tijela i EIOPA.

EIOPA je 2017. objavila tri nadzorna mišljenja, uključujući ocjenu internih modela, uključujući DVA; nadzornu konvergenciju uzimajući u obzir da Ujedinjena Kraljevina izlazi iz EU-a; i kontinuitet usluge uzimajući u obzir da Ujedinjena Kraljevina izlazi iz EU-a.

Točno i učinkovito izvješćivanje oslanja se na zajednički okvir, kao i na kapacitet za prikupljanje i analizu podataka. Ako su ti elementi uspostavljeni na odgovarajući način, EIOPA može izračunati ključne podatke, uključujući stopu mjesečne proizvodnje bez rizika i simetričnu prilagodbu kapitalnog rizika. EIOPA ima ovlaštenje i za izračun UFR-a. Metodologija koja je uspostavljena 2017. osigurava da se UFR mijenja postupno i predvidivo te osiguravateljima omogućuje da se prilagode promjenama u okruženju

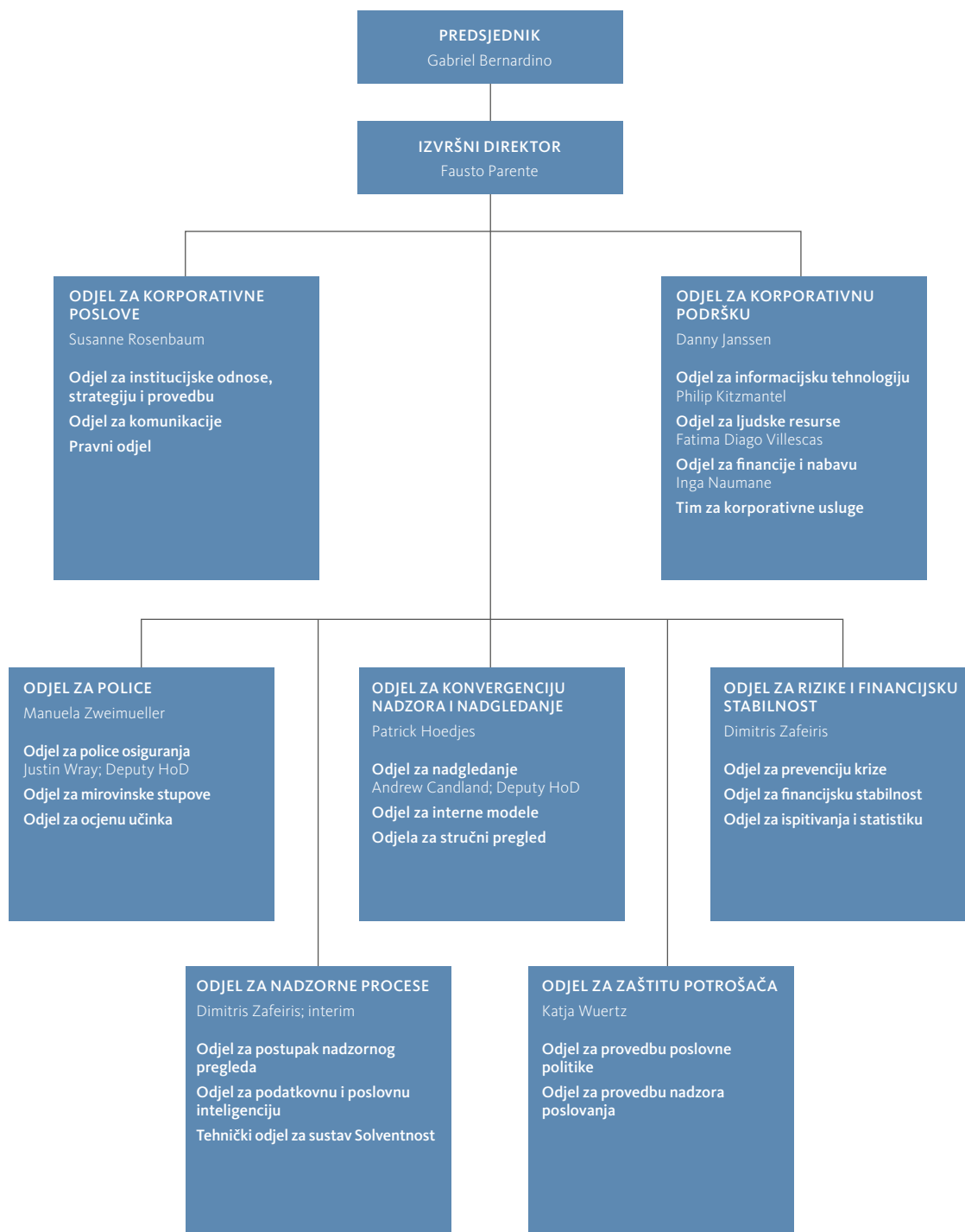
kamatnih stopa i osiguraju zaštitu za korisnike polica. EIOPA je poduzela mjere za stalni razvoj svojih sustava za sigurno prikupljanje, upravljanje, analizu i širenje podataka, uključujući objavu taksonomije osiguranja 2.2.o za Solventnost II.

EIOPA je radi povećanja globalne konvergencije i dosljednih nadzornih praksi nastavila suradnju sa zemljama izvan EU-a („treće zemlje“) i međunarodnim organizacijama na važnim inicijativama kao što je standardna verzija međunarodnog kapitala 2.0 i provela brojne nove sporazume, na primjer memorandum o razumijevanju. U području mirovinskih podataka EIOPA je započela savjetovanje s ciljem povećavanja učinkovitosti i dodatnog jačanja nadzora i analize europskog sektora za strukovne mirovine pomoću jednog okvira za redovite informacijske zahtjeve EIOPA-e za pružanje informacija o strukovnim mirovinama.

FINANCIJSKA STABILNOST

Ocijenom i nadzorom financijskoga sustava Tijelo može prepoznati prijetnje financijskoj stabilnosti europskoga sektora za osiguranje i mirovine te u skladu s tim ublažiti rizike. EIOPA je 2017. provela stres test u vezi sa strukovnim mirovinama i izvršila opširnu procjenu otpornosti institucija za strukovno mirovinsko osiguranje. U procjeni je otkriveno da se pokrovitelji više od četvrtine institucija za strukovno mirovinsko osiguranje mogu suočiti s izazovima pri ispunjavanju svojih obveza. Štoviše, mirovinske obveze mogu vršiti veliki pritisak na solventnost i buduću profitabilnost tvrtki uz mogući učinak prelijevanja na stvarno gospodarstvo. Pružanje podataka izvješćivanja u okviru sustava Solventnost II omogućilo je EIOPA-i da poveća broj svojih postojećih proizvoda, na primjer nadzornu ploču tromjesečnog rizika i izvješća o financijskoj stabilnosti i objavi nove informacije, na primjer statističke podatke o europskom sektoru osiguranja u okviru Solventnosti II. EIOPA je u okviru mandata za sprječavanje krize izdala mišljenje o usklađivanju okvira sanacije i oporavka te je nastavila svoj rad na okviru za makrobonitetna pravila u osiguranju.

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZA 2017.

31. prosinca 2017.

